

מדור בני"ש

כפיר

- אדר התשס"ט
- 4 שחר כהן
 - 8 שחר עקיבא כהן
 - 1 ראובן אלטשולר
 - 1 אוריאל בוסי
 - 1 יונתן בלבן
 - 7 יאיר בן חיים
 - הון הראל
 - 1 אלימלך ויטו
 - 7 מוריאל יפרח
 - 5 שניר נחמני
 - 9 יוסף סברי
 - 6 אוהד סלאב
 - 7 ישראל קוזניץ
 - 5 עקיבא קליינרמן
 - 7 דוד שטרית

פלח"צ

- אדר התשס"ט
- 7 בנימין פוריס

מודיעין

- אדר התשס"ט
- אברהם איתן
 - משה בן שמואל
 - 33 דוד נגאל

שריון

- אדר התשס"ט
- 1 יוחנן בורשטיין

תותחנים

- אדר התשס"ט
- 12 הראל בר
 - 7 אלחנן גלבר
 - 4 מתן חזות
 - 3 אריאל פרידמן
 - 13 משה רובין
 - מאיר שלוש

רבנות צבאית

- אדר התשס"ט
- 4 נתן קוטלר (ביסל"ח)
 - 9 נריה כהן (זיקים)
 - 15 יהושע אודרברג
 - 7 אסף איטח (גבעתי)
 - 12 בן ציון גליקרמן
 - 10 בן-אלי גרוסמן (גולני)
 - 2 ערן הוליצ' (בקעה)
 - 8 ניר זליכה (קריה)
 - 13 אליהו טוגנדהפט (חתם)
 - 70 נוי יצחק (חיל הים)
 - 7 יוסי משרקי (שגיא)
 - 7 יהודה נוימן (דוכיפת)
 - 7 יונתן פולנאור
 - 115 ברק קלינר (ח"א)
 - 8 אביתר רביב
 - 18 צוריאל שושן (חת"ם)
 - 9 יצחק שטרית (דרום)

צנחנים

- אדר התשס"ט
- 3 שלמה בוז
 - 5 יגאל הנל
 - 1 עמיחי נחשוני
 - 1 נועם פרידמן
 - איתי צוברי

אב התשס"ט

יוסף פירשטיין

תופכי לחימה

- אדר התשס"ט
- נריה אביטן
 - 1 יצחק גורן
 - אב-אלול התשס"ט
 - 55 בן-ציון מן
 - 2 צחי כהן

טבת התש"ע

- 1 שמואל בקר
- דניאל קייקוב

נחיל חרדי

- אדר התשס"ט
- 8 חיים ארנפלד
 - אדר התשס"ט
 - יוחנן גוגנהיים 22

המודגשים: אלו שביקרו החודש ערכו אחרון: כ"ד שבט

זמורות

העלון לתלמידי ישיבת "כרם ביבנה" המשרתים בצה"ל

גליון מס' **84**
שבט ה'תשע"ו

החודש בזמורות

המשיגה שליט"א
חטא האלף וגיקוע

ראש הישיבה שליט"א
לאמר - 8 מאי!?

הלכות שבת - ביטול
ל נר ישי

עיון באיסור יחוד
מזל ג'ינאק

מדור בני"ש
כולל נקוד אפיקורס

המעצב בני"ש

העלון יוצא לאור ע"י
ישיבת כרם ביבנה
ד.ב. אבטח 79855
www.KBY.org.il

צוות זמורות:

מתן סבג, אלעזר דהן,
שמעון שוקרון, יקיר מודר
ודורון האס

חיילי הקריס,

ימה שמועה שמע ובא? קריעת ים סוף ומלחמת עמלקי.

כך רשיי מקבל את פניו של יתרו, חותן משה. ומה באמת גרם לו לבוא? במלווה מלכה לפני כמה שנים בישיבה שאל רב שהתארח בישיבה. מדוע בני ישראל פתחו בשירה זווקא אחרי קריעת ים סוף ולא אחרי יציאת מצרים?

והסביר במשל לפסל שפיסל פסל סוס לתפארת ורצה להתפאר ביצירה והעמידה ליד הנהר שעובר בעיר. מה רבה היתה אכזבתו שאף אחד לא התרשם ממנה כלל. סיפר עצבונו לחברו והלה יעץ לו לנסר את הסוס לשניים ואח"כ להעמיד את שני החלקים כשרווח ביניהם. עשה כדבריו, והעוברים ושבים, שנבהלו מהמראה המשונה, התקרבו וראו את הפיסול המושלם.

ברור לכל שההתלהבות לא נבעה מהיכולת של הפסל לנסר את הסוס לשניים - אלא מהפסל עצמו! וכן היה על הים. בני ישראל התפעמו מהלבטע עצמו, שעד עכשיו לקחו כמובן מאליו, ולא רק מעצם קריעת הים.

וכנגד זה בא עמלק ונלחם. יש בורא לעולם אבל הוא לא נמצא בפרטים, הכל מקרה. ובני ישראל עומדים מולו ומצווים להכריתו.

יש בורא לעולם - והוא משיג ומנהל את העניינים.

ומכל אומות העולם ששמעו זאת - רק יתרו בא, הוא שם לב, וזכה שהפרשה שבה עם ישראל כורת ברית עם הקב"ה - נקראת על שמו.

כל כך הרבה צער וכאב עוברים על עם ישראל בחסרונו של השבויים והנעדרים, ובניהם תלמיד הישיבה יהודה כץ, רון ארז, יונתן פולארד וגלעד שליט. כל לב נושא תפילה נרגשת ברטל ובדאגה, שישונו לביתם בשלום במהרה, שלמים בגוף ובנפש.

אמנם גדול המחטיו יותר מן ההורג. ואולי הקב"ה רוצה להזכיר לנו, שלא נשכח שיש עוד כל כך הרבה תיבוקות שנישבו, ואנו צריכים לדאוג שגם הם ישונו במהרה.

**"נפטי... אל תאמרי למחר אקח צדה,
כי פנה היום, ולא תדעי מה ילד יום"**

(חובות הלבבות, שער התשובה)

במפגש השנתי לזכותו של יהודה כץ היו

המעצב יהודי
יוסף יוסף

היה מוכן! קצר ולעניין

פלוקט מהספר
כבודה של תורה
הרב ישראל בארי זצ"ל

לפרשת משפטים

יְשַׁמְתִי לְךָ מְקוֹם אֲשֶׁר יָנוּם שְׁמֶיךָ (כא, יט)

בכל מקום נדרש לך להנאתך, כמו במרגלים שלח לך – להנאתך, מה הנאה יש כאן למשה?

אלא כי במדבר, מחנה לוייה שהוא של משה קולטו, דאם לא היה קולט הרי הצטרכו לחפש מקום אחר ונמצא דגם משה רבינו צריך להגלות עם זה, דהרי קי"ל תלמיד שגלה מגלן רבו עימו, נמצא שרק מחנה לוייה קולטת הרי הוא נשאר במקומו והרי זה להנאתו, ושמותי "לך" מקום שהוא להנאתך ולטובתך. (מקרא עיון)

יְכִי יָבֵה אִישׁ אֶת עֵבֶדוֹ אוֹ אֶת אִמָּתוֹ בְּשֹׁבֶט וּמַת תַּחַת יָדוֹ נָקָם וְנָקָם:
אֲדָם אִם יוֹם אוֹ יוֹמִים יַעֲמֵד לֹא יָקָם כִּי כִסְפוֹ הוּא: (כא, כ-כא)

לכאורה אינו מובן, וכי משום שכספו הוא לא יתחייב בהריגתו?

וי"ל לפי דעת הרמב"ם שאם סימא שתי עיניו או הפיל שתי שיניו ביחד יוצא באחת מהם לחירות וצריך לשלם דמי עינו או שינו השנית. א"כ קשה למה לא נימא בהריגתו ג"כ שבאיבר אחד שביטל ממלאכתו יצא לחירות ועל כל נפשו יתחייב מיתתו?

אלא משום דקימא לן בכתובות ל"ח. דאם סימא עין חברו והרגו בה דאינו משלם לו דמי עין משום שהו"ל ממון ונפשות וקיים ליה בדבריה מיניה. א"כ הוי ליה שני הפכים בנושא אחד שאם יתחייב מיתה ממילא שאין יוצא לחירות, דאין להפסיד כספו והיינו דכתיב כי כספו הוא דהיינו שלא יצא לחירות, דאין להפסיד כספו אם יתחייב מיתה. (פנחס יוסף – סג' החפלאה)

לפרשת תרומה

מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ (כה, ה)

יש לפרש כעין שאמרו בפסחים ר"פ אלו דברים: אמרו עליו על הלל שלא מעל וכו', ומביא חולין לעזרה ומקדשם. ע"כ.

הכא נמי הזהיר שלא יקדישו בפה עד שיביאו הנדבה לאומנים כדקימא לן – גמר בליבו צריך להוציא בשפתיו, והיינו דכתיב מאת כל איש אשר ידבנו ליבו – ולא יקדישו אותו בפה, עד שתקחו את תרומתי.

אלא דלכאורה למה הוצרכו להכריז שלא יביאו יותר למלאכת המשכן, פשוט לא היו לוקחים – ועדיין היו חולין, כיוון שלא הקדישום?

אלא ייתכן שאותם אנשים ונשים שעשו מלאכה ממש כיוון שעשו מעשה לשם קדושה עדיף ממוציא בשפתיו, כדקימא לן – הזמנה מילתא היא (נא"ח סי' ל"ט) והוצרך להכריז בשביל מלאכה ממש (א"פ פנחס יוסף – סג' החפלאה)

תיקון חטא הארץ בימות המשיח

הרב אברהם ריבלין שליט"א
הפשיטת הרוחני

תחיית עולם הצומח מהוה חלק חשוב בנבואת הנחמה של הנביאים. אפשר להכליל ולומר שאין לך נביא שניבא על הגאולה העתידה ועל ימות המשיח, שאינו מזכיר בנבואתו, ברב או במעט, את פריחת הארץ. במקרים רבים מוזכרת פריחת השממה בהקשר ישיר להכרה במציאות ה'.

כך אצל גדול נביאי הנחמה **ישעיהו**: "אֲתֵן בְּמִדְבַּר אֶרֶץ שְׁטֵה וְהִדְסֵי וְעַץ שָׁמֶן אֲשִׁים בְּעֶרְבָה בְרוֹשׁ תִּדְהָר וּתְאֲשׁוּר יִחְדוּ: לְמַעַן יֵרְאוּ וְיַדְעוּ וְיִשְׂמְחוּ וְיִשְׂכַּלְלוּ יִחְדוּ כִּי יָד ה' עָשְׂתָה זֹאת וְקִדּוֹשׁ יִשְׂרָאֵל בְּרָאָה" (ישעיהו מ"א, ט-כ). ואצל **ירמיהו**: "עוֹד תִּטְעֵי כְרָמִים בְּהָרֵי שְׁמֶרוֹן נְטַעוּ נְטָעִים וְחָלְלוּ ... וְיִהְיוּ אֵל טוֹב ה' עַל דָּגְוֹ וְעַל תִּירֵשׁ וְעַל יַצְהָר ... " (ירמיהו ל"א, ד-יא), וגם **ביחזקאל**: "וְאֵתֶם הָרֵי יִשְׂרָאֵל עֲנַפְכֶם תִּתְּנוּ וּפְרִיכֶם תִּשְׂאוּ לְעַמִּי יִשְׂרָאֵל ... " (יחזקאל ל"ו, ח), שעל זה דרשו חז"ל "אין לך קץ מגולה מזה" (סנהדרין צח). וכן **בנביאי תרי עשר**: "וְהָאֶרֶץ תַּעֲנֶה אֶת הַדְּגוֹ וְאֶת הַתִּירוֹשׁ וְאֶת הַיַּצְהָר ... " (הושע ב', כד). "כִּי דָשְׂאוּ נְאוֹת מִדְבַּר ... וּמְלֵאוּ הַגְּרִנוֹת בָּר וְהִשְׁקִי הַיְקָבִים תִּירוֹשׁ וְיַצְהָר" (יואל ב', כב-כד). "אם לא אֶפְתַּח לָכֶם אֶת אֲרְבוֹת הַשָּׁמַיִם וְהִרִיקְתִּי לָכֶם בְּרָכָה עַד בְּלִי דַי ... וְלֹא תִשְׁכַּל לָכֶם הַגֶּן בְּשֹׁדָה אֲמַר ה' צְבָאוֹת" (מלאכי ג', י-יא). יתכן שגם לעובדה שאחד משמותיו של המשיח הוא "צֶמַח" (ירמיהו כ"ג, ה; זכריה ג', ח) ישנו קשר לתופעה זו, של הקשר בין הגאולה העתידה לבין פריחת עולם הצומח בארץ.

חז"ל ממושיכים בגישה זו. מלבד הגמרא המפורסמת שפריחתה של ארץ ישראל היא בבחינת קץ מגולה, יש בחז"ל מקורות רבים נוספים המתארים את הצד הפלאי בגודל ובתכונת הצומח לעתיד לבוא. כך דברי רבן גמליאל: "עתידים אילנות שמוציאים פירות בכל יום... עתידה ארץ ישראל שתוציא גלוסקאות וכלי מילת..." (שבט לז). ובעיקר סוגיה ארוכה בסוף מסכת כתובות (ק"י-ק"ב): המתארת בין השאר את גודלם העצום של פירות ארץ ישראל בזמן הגאולה כגון: "עתידה חיטה שתיתמר כדקל..." ועוד. גם הביטוי "גן עדן" הרווח בלשון חז"ל לתיאור אחד המושגים בענייני הגאולה (ובלי להתייחס למחלוקת בקשר לפירושו של ביטוי זה) מראה שאפילו בהשאלה לקוחים מושגי הגאולה מעולם ברכת הצומח בעת הגאולה. וכך גם תקנו במטבע התפילה: "את צמח דוד עבדך תצמיח..."

מעתה נבין את דרשת הספרא בתחילת פרשת בחוקתי: "וְיִתְּנֶה הָאֶרֶץ יְבוּלָה וְעַץ הַשֶּׁדֶה יִתֵּן פְּרִי" (ויקרא כ"ג, ד) – "לא כדרך שהיא עושה עכשיו אלא כדרך שעשתה בימי אדה"ר. מנין שהעץ עתיד להיות ניטע ועושה פירות בן יומו ת"ל זָכַר עֵשֶׂה לְנִפְלְאוֹתָיו ואומר עץ פְּרִי עֵשֶׂה פְּרִי לְמִינוֹ מלמד שבו ביום שהוא נטוע בו ביום עושה פירות. מנין שהעץ עתיד להיות נאכל ת"ל עץ פְּרִי, אם ללמד שהוא עושה פרי והלא כבר נאמר "עֵשֶׂה פְּרִי" – א"כ למה נאמר עץ פְּרִי? אלא מה פרי נאכל אף העץ נאכל. ומנין שאף אילני סרק עתידים להיות עושים פירות ת"ל וְעַץ הַשֶּׁדֶה יִתֵּן פְּרִי"."

ללמדנו שהארץ חטאה בשלושה דברים (ורק אחד מהם מובא ע"י רש"י) שלא עשתה כפי שצוותה א. להוציא פירות בני יומם. ב. שגם העץ יהיה נאכל. ג. שלא יהיו אילני סרק.

ולענין לבא יתוקנו שלושת הפגמים האלה כפי שמנבאים הנביאים.

בקשר לחטא א' נאמר: "הנה ימים באים נאם ה' ונגש חורש בקצור ודרדף ענבים במלשך הדרע" (עמוס ט', יג). בקשר לחטאים ב'-ג' נאמר: "כי עץ נשא פריו תאנה ונגפן נתנו חילם" (ויאל ב', כב) ודרשה הגמרא: "אמר ר' חייא בר אשי אמר רב עתידין כל אילני סרק שבארץ ישראל שיטענו פירות וממילא גם טעם העץ יהיה כטעם הפרי."

כך כתב **הרמב"ן** על הפסוק "וימל ה' אלקיך את לבבך" (דברים ל', ו) "אבל לימות המשיח תהיה הבחירה בטוב – להם טבע. לא יתאוה בהם הלב למה שאינו ראוי ולא יחפוץ בו כלל... וישוב האדם בזמן ההוא לאשר היה קודם חטאו של אדם הראשון שהיה עושה בטבעו מה שראוי לעשות."

המשמעות היא שבגאולה העתידה תהיה חזרה למצב של אדה"ר לפני החטא ולמצב של הארץ לפני החטא, בהם הייתה הופעה נגלית של הקב"ה, כן יהיה לעתיד לבוא בהם יהיה ה' אחד ושמו אחד.

אל תפנו אל האלילים!

מסופר על הגאון רבי אהרון קוטלר זצ"ל, ראש ישיבת לייקווד בארה"ב, שאחד הבחורים המעולים בישיבתו נישא אליו וסיפר לו דבר מצמרר... הודיע הבחור כי נתקף זו תקופה ארוכה בהירווי כפירה נוראים, כעת מעוניין הוא להמיר את דתו – להתנצר, רח"ל.

ראש הישיבה התחלחל ולא ידע את נפשו מרוב צער ודאגה. כמוכן שניסה לשוחח עימו רבות, וגם שלח את המשגיח שינסה להשפיע עליו, ולמעשה פעל ראש הישיבה בכל דרך אפשרית על מנת להניא את הבחור ממאוויו, אולם הדברים נפלו על אזניים ערלות – אותו 'עילוי היה נחוש בדעתו ללכת לכנסיה ולהמיר את דתו.

החליט ראש הישיבה לפנות לאדמו"ר מקופשיניץ זצ"ל, כדי להיוועץ עימו בנוגע לאותו בחור.

תשובתו של הרבי היתה מפתיעה ביותר: "אני מציע שתבררו כיצד הוא מכוון את השעון שלו!".

רבי אהרון קוטלר לא הבין כלל למה מתכוון האדמו"ר, מה שייך השעון להרהורי הכפירה של הנער. אך ידע הרב שאין האדמו"ר מדבר דברים של מה בכך. מיד בשוכו לישיבה, קרא אליו את הבחור, ושאלו האם יש לו שעון. "בודאי שיש לי" – השיב הבחור. "וכיצד הניך מכוונת?" – שאל הרב. וכאן הגיעה תשובתו המדהימה של אותו תלמיד: "מצאתי דרך לכוון את שעוני באופן שיהא מדויק ביותר, בכל בוקר בשעה שבע בדיוק מצלצל פעמון הכנסיה הנוצרית שממול חדרי, מיד בהישמע הצלצל המרעיש אני מכוון את שעוני!..."

הזדעזע ראש הישיבה לנוכח תשובת תלמידו. עתה השכיל להבין את דברי קודשו של האדמו"ר, וגילה את הסיבה לשיגעונו של הבחור. רכש ראש הישיבה עבור תלמידו במתנה שעון יוקרתי מדגם חדש שלא יהיה צורך לכוונו, ודאג אף להתנות עימו שמהיום והלאה אם ירצה לכוונו – יעשה כן ע"י שעון הישיבה!

ככלות הכל, התיישב בדעתו אותו בחור ונשאר ללמוד בישיבה, עד שלימים הפך לאחד מגדולי ישראל.

מתוך הספר "תורתך שעשועי" קובץ שו"ת הרב יצחק זילברשטיין שליט"א

לבירור יסוד דין גירות עמך - עמי?

מבוסס על שיעור
מן ראש הישיבה שליט"א
ע"י דניאל סגרון

כלל רווח בתלמוד ש"גר שנתגייר כקטן שנולד דמי". דין זה מעורר לנו כמה תמיהות: ראשית כל, מהו מקור הדין? מהיכן למדו חז"ל שהגירות הופכת את האדם ליישות אחרת?

בנוסף לכך, יש להתבונן מדוע מצינו הלכה זו רק לגבי ענייני ייחוס ולא בדיני ממונות וכיו"ב?

כמו כן יש להקשות, למה עם ישראל אחר מתן תורה נאסר בקרובותיו, הרי כיון שנתגיירו במתן תורה נותקה מהם הזיקה המשפחתית?

ישנם שלושה שלבים בהכנסת אדם תחת כנפי השכינה:

א. קבלת מצוות ב. מילה ג. טבילה

וכתבו **התוספות** (ויבמות מ"ה: ד"ה מו) שקבלת מצוות זוקקת ב"ד, אך מילה וטבילה ניתן לעשותם בפני שני עדים בלבד. וראוי להתבונן, הרי קבלת המצוות בפני עצמה איננה כלום, שהרי האדם יכול לחזור בו מהגירות ומדוע דווקא היא נעשית בפני ב"ד?

מחדש **הגאון הרב שאול ישראלי זצ"ל** (חיות בנימין ח"ב סימן ס"ז): הרי בעצם, כל מהותה של הגירות היא עזיבת האומה הקודמת וכניסה לאומה חדשה, היא אומתנו היקרה והחביבה.

כדי לבטא את התנתקותו המוחלטת מעמו הקודם וטמיעתו בעם ישראל, נזקק האדם לקבל עליו **עול מצוות, שהם הביטוי המעשי של הסגולה האלוהית שבעם ישראל**. אמנם, בכך אין די. לא מספיק שהאדם רוצה להסתופף תחת כנפי השכינה. צריך גם את הסכמת האומה להכניסו לחיקה. בדיוק כמו שכדי להיות אזרח אמריקאי צריך את הסכמת הממשלה האמריקאית.

דא עקא, שאין זה מציאותי לשאול כל יהודי האם הוא מאשר לאחמד בן פטמה או ולדימיר בן לורה להיות יהודי. לכן, קבעו חז"ל שב"ד הם יהיו נציגים של עם ישראל והם יחליטו מי נכנס ומי לא, הם יהיו ועדת הקבלה שבשער המחנה. זו הסיבה שקבלת המצוות צריכה ב"ד כדי שיהיו נציגים של כלל ישראל.

לפי זה, ניתן להסביר את ההלכה ש"גר שנתגייר כקטן שנולד דמי". האדם שינה פאזה. הוא כבר לא צרפתי/אנגלי/ערבי. הוא יהודי. זו מהות אחרת לגמרי. לכן דין זה הוא רק בייחוס הנוגע להשתייכות הלאומית שנובעת מקשרי משפחה.

וממילא, מתבאר באופן פשוט מדוע עם ישראל אחר מתן תורה לא הותרו בקרובותיהם שהרי הם לא נכנסו לעם אחר אלא המשיכו את זהותם הקודמת.

ואם הגדרנו גירות **כהשתייכות לאומית לכנסת ישראל**, הרי לנו מקור נפלא מאמה של מלכות, הלא היא רות המואביה. אותה רות, שהכריזה בקול גדול "עמך עמי", היא לימדה אותנו ש"גר שנתגייר כקטן שנולד דמי". ההכרזה שלה אמרה בעצם אין אני יותר מואביה. מרגע זה ואילך אני יהודיה. אני חלק מעם היהודי לטוב ולמוטב. עמך עמי-אלוקיך אלוהי!

להציל את החמין!

שאלה: האם מותר להוסיף בשבת מים רותחים לחמין שעומד להישרף?

תשובה: על מנת להשיב על שאלה זו, צריכים אנו להתמקד בשאלה: האם יש איסור ביטול במים שנותן לתוך החמין?

פשוט וברור שאסור ליתן מים קרים מהברז לתוך החמין שהרי מבשלם בשבת. השאלה האם מותר להעביר מים רותחים מהמיחם לכוס ומהכוס לחמין, או להעביר מהמיחם לסיר החמין ע"י מצקת, או לכל הפחות ישירות מהמיחם לסיר החמין.

בסימן שי"ח (סעיף ט"ז) – נחלקו השו"ע והרמ"א בדין ביטול אחר ביטול במים

לדעת השו"ע – במידה והמים ירדו מחום שהיד סולדת בו, אסור לחמם אותם שנית, וכן אם העבירים לכלי שני, פסק כח רתיחתם ואסור ליתנם ע"ג האש ע"מ שירתחו.

לדעת הרמ"א – אף אם ירדו המים מחום שהיד סולדת בהם, כל שלא נצטננו לגמרי, מותר להחזירם לחימום ולרתיתחם.

לפי זה – לכאורה לכו"ע מותר להעביר ישירות מהמיחם לסיר החמין אמנם ע"י כוס שמעביר לתוכה מים רותחים ושופך לחמין – אסור.

אמנם – כתב בשו"ע (סימן רנ"ג סעיף ד') – יש למחות ביד הנוהגים להטמין מבעוד יום קומקום של חמין ונותנים אותם לתוך הקדירה בשבת כשהתבשיל מצטמק.

בשו"ת יחוד (ח"ד סימן כ"ב) – ביאר דברי השו"ע דאף שהמים שבקומקום חמים בחום שהיס"ב, אסור, משום "שתיכף שיצאו מן הקומקום פסקה רתיחתם, שעירוי אינו ככלי ראשון" ולכן כשמערה את המים החמים לתוך התבשיל החם, חוזר ומבשל את המים, שיש ביטול אחר ביטול בלח.

האגלי טל (דף קלה) ביאר דברי השו"ע – דווקא אם המים שבקומקום ירדו מחום שהיס"ב, הדבר אסור מפני שמבשלם, אך אם עדיין חמים, הדבר מותר.

הגרשו"א זצ"ל בספר שש"כ (פרק א' הערה מ"ד) – כתב שמסתבר שלפי דעת המושג"ב (שפסק בהרמ"א) מותר ליתן את המים הרותחים בתוך כוס ולשפוך אותם לחמין דכל עוד שלא ירד מחום שהיס"ב אין בו משום ביטול, וכ"פ בארחות שבת (פרק ב' הלכה ס').

לסיכום – חמין שעומד להשרף בשבת – לכו"ע אסור להוסיף לו מים קרים משום איסור ביטול, לדעת הגר"ע יוסף אסור אף לערות מהמיחם לסיר החמין ולפי הארחות שבת מותר אף לערות מים רותחים מהמיחם לכוס ולשפוך לסיר החמין.

איסור ייחוד

חיילים יקרים שלנו, לפניכם תזכורת: אין אפוטרופוס לעריות

**גם לשועלי קרבות מנוסים כמוכם. ושמענו שב"ה לא חסרים לכם נסיונות...
לכן קבלו חיזוק, בתפילה שלא נבוא לא לידי ניסיון ולא לידי ביזיון.**

איסור הייחוד בפשוטו הוא דווקא על איש אחד ואשה אחת. ישנם מספר מצבים שבהם יש מחלוקת האם הם נקראים ייחוד או לא. המשנה בקידושין דף פ: כותבת:

לא יתייחד אדם עם שתי נשים, אבל אשה אחת מתייחדת עם שני אנשים;
רבי שמעון אומר: אף איש אחד מתייחד עם שתי נשים בזמן שאשתו עמו וישן עמהם בפונדקי, מפני שאשתו משמרתו.

בדף פב. כותבת המשנה:

כל שעסקו עם הנשים לא יתייחד עם הנשים.

ומסביר רש"י במקום – **לא יתייחד עם הנשים** – אפילו עם הרבה נשים לפי שלבו גס בהו וכולן מחפזות עליו ואילו איש אחרינא בין שתי נשים תנן (ולעיל קידושין דף פג.) אבל עם שלש או ארבע שפיר דמי.

חולק עליו התוס' וז"ל – לא יתייחד עם הנשים – פ' בקונט' ואפילו עם נשים הרבה ודווקא רוכל אבל איש אחר מותר וקשה להר"ם דאמר לעיל (דף פג.) אנשים מבפנים ונשים מבחוץ חוששין משום יחוד משמע דאסור להתייחד עם נשים הרבה לכ"ע.

אם כן יש פה **שתי שיטות** בדעת ת"ק:

אליבא דרש"י – ייחוד זה דווקא איש אחד עם שתי נשים ולא יותר.

אליבא דתוס' – ייחוד זה איש אחד אפילו עם נשים הרבה.

בעלה בעיר

על מנת להסביר את החילוק, נביא עוד מחלוקת בדיני ייחוד.

הגמרא בקידושין דף פא. מביא מימרא של רבה: "בעלה בעיר אין חוששין משום ייחוד".

בדין זה נחלקו הראשונים:

רש"י פירש – "בעלה בעיר אין חוששין לה משום ייחוד להלקות דמסתפי מבעל השתא אתי"

וכמותו כתב **הבינת אדם** – "ואמנם נ"ל דזה דוקא בביתה שדרה אבל אם היא הולכת לבית אחר אף על פי שבעלה בעיר יש בה משום ייחוד דבזה לא שייך דמסתפי מבעלה השתא אתי כיון דאינו יודע היכן היא"

מתוך דברי רש"י ניתן לדייק שדווקא מלקות אין – אך איסור יש. כלומר, כיוון שיש חשש שבעלה ייכנס, האישה מפחדת לזנות ולכן לא מלקים מיהו על איסור ייחוד היא עברה כיוון שסוף סוף היא התייחדה על גבר.

יוצא מזה שע"פ רש"י כדי שלא יהיה ייחוד, לא מספיק שהאישה תפחד לחטוא אלא צריך שבאופן מעשי יהיו שם עוד אנשים.

כמו כן יוצא מדברי רש"י [מובא בבית אדם] שכל זה מועיל רק בביתה שלם בעלה יכול לבוא.

תוס' חולק על רש"י וכותב **"בעלה בעיר אין חוששין לה משום יחוד** – פ' בקונטרס אין חוששין להלקות משמע מתוך פירושו הא איסורא מיהא איכא וקשה דאם כן מאי פריך בסמוך על רב יוסף דקאמר שקולו דרגא מתותי ביבי והאמר רבה בעלה בעיר אין חוששין לה משום יחוד ומאי קושיא נהי דמלקות ליכא איסורא מיהא איכא ונראה לפרש אין חוששין כלל משום יחוד ואפילו איסורא ליכא."

כלומר ע"פ תוס' כאשר יש חשש שהבעל ייכנס זה כבר לא נקרא כלל יחוד.

אם נדייק מהתוס', כיוון שהוא אינו חולק על עצם הטעם של רש"י אזי גם הוא סובר שכל זה מועיל דווקא בביתה אך לא בבית אחר.

הרמב"ם בהלכות איסורי ביאה כותב: **"אשה שבעלה בעיר אין חוששין להתיחד עמה מפני שאימת בעלה עליה"**

מדיוק לשון הרמב"ם משמע:

א. כאשר בעלה בעיר אין איסור כלל.

ב. כיוון שעצם היות הבעל בעיר היא הגורמת לאימה המוטלת על האישה, אימה זו קיימת לא רק כאשר היא בביתה.

אם כן, ע"פ הרמב"ם כדי שלא יהיה יחוד מספיק שלאשה תהיה בעיה פסיכולוגית לזנות.

לסיכום המחלוקות בדין בעלה בעיר:

רש"י סובר שהחשש מבעלה הוא דווקא בביתה והוא לא מספיק למנוע את איסור הייחוד אך מספיק כדי להוריד משמעותית את החשש שמא האישה זינתה וע"כ לא מלקים.

תוס' סוברים שהחשש הזה הוא מספיק כדי למנוע את האיסור אך כל זה דווקא בביתה.

הרמב"ם חולק ואומר שכאשר בעלה בעיר, לא משנה היכן האישה, אין איסור ייחוד.

פתח פתוח לרשות הרבים

מחלוקת נוספת בדיני ייחוד מופיעה באותה סוגיה:

הגמרא מביאה עוד מימרא: **"פתח פתוח לרשות הרבים אין חוששין משום ייחוד"**.

הרשב"א (שו"ת הרשב"א חלק א סימן אלף רנ"א) כותב:

ולענין מה שאמרת באשת כהן שנכנסה בחצר המטרה עם הכתב בחקירה והגיפו הדלתות. מי חיישין כדאמרין בירושלמי תרעא טריק סוטה... והגפת דלתות שאמרת אין זה יחוד **עד שיהא בית נעול** דתרעא טריק בירושלמי שער נעול במנעול משמע. וכדמשמע התם בירושלמי בפרק המדיר דגרסי' התם תרעא טריק סוטה מוגף צריכה. וטעמא כל שאינו במנעול ירא הוא שמא יכנס אחר שלא ברשות....

דעת **הרשב"א** אם כן, היא שפתח פתוח הכוונה היא שהדלת אינה נעולה ואז האישה והאישה פוחדים שמא יכנס מישוהו.

רע"א מביא את דברי **הבית מאיר** (שו"ת רבי עקיבא איגר מ"ק ס' ק') שחולק על הרשב"א וז"ל:

אבל באמת זהו ליתא כדמוכח מהש"ס דדייקא פתח פתוח לרשות הרבים הוא דאין בה משום ייחוד ואיכא למידק מיניה הא **פתח סתום אפילו אינו נעול והוא פונה לרה"ר או פתוח לחצר**, והוא עמה בייחוד בבית הוי יחוד.

אם כן **הבית מאיר** סובר שפתח פתוח הוא דווקא פתוח ממש ודווקא לרשות הרבים שאז אנשים עוברים כל הזמן ורואים דרך הפתח.

המשך <<

ביאור המחלוקות

את המחלוקות בענין בעלה בעיר ופתח פתוח ניתן להסביר באופן הבא:

יש שתי אפשרויות להסביר כיצד נמנע ייחוד:

א. כאשר באופן מעשי יש יותר מאשר איש ואישה וע"כ אין פה איסור ייחוד.

ב. כאשר יש דבר המונע פסיכולוגית את הייחוד ואז אין חשש לזנות (שהוא הסיבה לאיסור ייחוד).

כאשר בעלה בעיר סובר **רש"י** שזה לא מונע את איסור הייחוד כיוון שע"פ רש"י צריך שבאופן מעשי לא יהיה כאן ייחוד. וכיוון שיש כאן איש ואשה בחדר אחד ישנו ייחוד. אך לא מלקים כיוון שהחשש לזנות יורד באופן משמעותי.

תוס' וכן **הרמב"ם** סוברים שצריך דבר פסיכולוגי שימנע את הייחוד וע"כ כיוון שהאישה פוחדת מבעלה שבעיר אין כאן ייחוד. המחלוקת בין התוס' לרמב"ם היא מה גורם לאשה לפחד. ע"פ **התוס'** היא חוששת שבעלה יכנס ולכן דווקא בביתה אין איסור, וע"פ **הרמב"ם** הפחד הוא מעצם היות הבעל בעיר וע"כ אין איסור ייחוד בכל העיר.

כמו כן בדין פתח פתוח, **הרשב"א** סובר שצריך מניעה פסיכולוגית ולכן בפתח סגור אך לא נעול האישה והאישה חוששים שיכנס מישוהו ולכן אין ייחוד.

אך **הבית מאיר** סובר שצריך שבצורה מעשית לא יהיה ייחוד וזה יתאפשר רק כאשר הפתח פתוח לגמרי ואז אנשים עוברים ורואים (וזו גם הסיבה שצריך שהפתח יהיה פתוח לרה"ר).

בעניין פתח פתוח ניתן לדייק מרש"י שפירש את הלשון אין "חוששין לה משום ייחוד" דווקא לענין המלקות, שמה שכתוב "פתח פתוח" בגמרא הכוונה סגור אך לא נעול. ולכן כיוון שהחשש שהאישה תיזנה יורד (מהפחד שמישהו יכנס) לא מלקין אך כיוון שהאישה נמצאים יחד בחדר סגור הם עוברים על איסור ייחוד.

החילוק לענין כמה נשים

עכשיו ניתן להבין את החילוק לענין איש אחד עם כמה נשים.

רש"י לשיטתו, שמצריך שבאופן מעשי לא יהיה פה ייחוד סובר שאמנם כשאר יש שתי נשים, כיוון "שהנשים דעתן קלות ושתייהן תתצנינה לעבירה" (רש"י בע"ז כה) עדיין יש איסור ייחוד אך מעבר לזה כבר אין כלל דין של ייחוד.

תוס' לעומתו סוברים שאע"פ שבאופן מעשי אין פה ייחוד כי יש מספר נשים, כיוון שדעתן קלה ונוחות להתפתות, פסיכולוגית אין פה שום דבר שימנע את הייחוד.

וכן פסק גם **הרמב"ם**.

הלכה למעשה, **המחבר** (שו"ת אה"ע סימן כ"ב סעיף ה') פסק כרמב"ם וז"ל: "וכן לא יתייחד איש אחד, אפילו עם נשים הרבה" לעומתו **הרמ"א** כתב: "ויש מתירין איש אחד עם נשים הרבה".

אִיִּיִּיִּי אִיִּיִּיִּי אִיִּיִּיִּי

רבי אליעזר מדזיקוב, בהיותו ילד, עשה איזה מעשה ילדות, כדרך הילדים. גער בו אביו, הצדיק רבי נפתלי מרופשיץ, והוכיחו.

אמר לו הילד: "ומה אעשה, והרי יש לי יצר הרע העומד עלי להסיטני, והוא פיתני וְאָפֵת".

השיבו אביו: "אדרבה, ממנו תראה ותלמד מוסר. הוא היצר הרע, נאמן בשליחותו לפתות את האדם, ועושה מלאכתו באמונה כאשר ניצטווה.

השיב הילד: אבל בניגוד לאדם - ליצר הרע אין יצר הרע המסיתו לכל יעשה תפקידו....

מתוך סיפורי צדיקים מאת שמחה רז

נשאים בישיבה!

כלל לא צפוי לראות כותרת שכזו בעלון שמויעד לחיילי ישיבת הסדר, אך היות והפז"מ דופק וזמן הגיוס של חברי לשיעור קרב ובא ונתפקדתי לכתוב לעלון "זמורות", שכידוע מכבד מגוון רחב של דעות וצבעים שונים. למרות שידוע לי שגדולים ממני בחכמה ובמניין חולקים עלי, ברצוני להביע את עמדותי בנוגע לישיבות ההסדר בימינו.

אין מה לעשות, הדור של היום הוא לא כמו הדור של פעם. כשאבותינו בעלי מכנס החאקי הגיעו לכאן בהקמת המדינה, הנורמה החברתית הייתה לשלוח לביה"ס הממ"ד בשכונה, ומאוחר יותר הצטרף הילד לבני"ע, וכך גדל מבלי שסטה מהתלם של שאר חבריו. עם השנים, זכינו והתחילו לחדור לציונות הדתית אורחות חיים יותר דתיים וקמו להם מוסדות תורניים יותר ואמרו לממ"ד OUT ולתורני IN. לאט לאט עלו המוסדות בסולם הרוחני-דתי, תיכונים דתיים התפצלו במשך הזמן לישיבות-תיכונים ולאלופנות. ואף קמו אנשים שלדעתם גם זה אינו מספיק, כיון שנראה להם שבישיבות התיכונים לא חסר ריקנות ובטלה, ועל כן הקימו להם את הישיבות הקטנות הציוניות.

אולם אין לאיש להתעלם מהעובדה, שלאור ההתקדמות הדתית שעבר ציבורינו, יש בקרבנו מעין שני ציבורים, הציבור החרדי"לי והציבור היותר פשרני. בדור הזה אי אפשר להיות המקף שבין ה"דתי" ל"לאומי" זה לא שייך הדור מתקצן מדקה לדקה, בין דתי מאוד (מה שאנו קוראים חרדלני"ק) לבין מחנה שבדור הזה יהיה דתי מתפשר שציפייתו הגדולה ביותר מילדיו היא להשאיר את כיפותיהם בראשיהם. אין ספק שעלינו לברך את הרבנים החשובים שהקימו את המפעל החשוב של המכינות, שמטרתו להכניס לציבור שוחרי התורה אף את אלה שאינם נמנים ממש עם ציבור החרד"ל, אך מאידך, אין ספק שדבר זה הוא בדיעבד, ואין זאת הציפייה מכל בוגר ישיבה תיכונית. ועלינו נזכור שאנו נמצאים בישיבות שהן קברניט הספינה שמקדמות את פני הציבור הדתי לאן שעליו בסופו של דבר להגיע, ולכן גם עלינו לשאוף קדימה.

יפה מבואר בספר "מן הפנקס הפתוח" – אמרות של הרב נריה זצ"ל: "יהדות חזקה אי אפשר לבנות על מסורת, על ניגון חסידי ועל "געפילטע פיש". בלאי החיים השוטפים מנמיד את ערכה, והיא פוחתת והולכת, נשחקת ודוהה. הסבא – יהודי לוהט, האבא – יהודי חם, הבן – יהודי פושר, והנין – קפוא לגמרי. יהדות צריכה להיות בנויה על יסוד איתן". ואם בחיי היום יום כך הדבר, ק"ץ בצבא שהנסיונות בו קשים מנשוא, ואכמ"ל.

אדאיתני להכי, לעניות דעתי בדורנו נוכח כל ה"הפרו תורתך" זה הזמן ל"עת לעשות לה". עלינו להתמקד ב"עת לעשות לה" בלתי מתפשר, הכולל בתוכו משקל כבד של שנים בישיבה, כדי שכאשר נהיה ברכב ובסוסים נוכל את שם ד' אלוקינו להזכיר, ולא חלילה נדרדר במדרון החילונית החלקק.

ה"הסדר" התאים ככפפה ליד דזור הקודם. ברם, בדורנו לא ניתן להצמיח ת"ח מ-5 שנים בישיבת הסדר. לכן אני מציע שנאמץ את דברי המשגיחים בדור הזה ובדורות הקודמים ש-12+12 לא שווה 24, ופוק חזי: שנה בישיבה, חצי שנה עם ראש בצבא, "שנה וארבע" בצבא ועוד שנתיים שקועים בפסיכומטרי ושידוכים לא בדיק יוצאים חמש שנים בישיבה וכי כיצד יהיו בני תורה בדור הבא! כולם יהיו קפואים!!!

אחתום בתמיהה, מדוע אנשים מעדיפים להיות פייטר בצבא מלומר וויטער בישיבה? מדוע אנשים בורחים מהסטנדר הישיבתי החם והרעוע אל עבר האוהל הקר והקרוע? בואו נחכה שיהיה לנו מעיל טוב לפני שנצא לגשם שמחוץ לכותלי בית המדרש!

תבחרת: חלילה וחס שלא ישמע מדברי שאני נגד הגיוס לצבא, אלא שלדעתי צריך לשקול את הגיוס רק למועד בו יש לאדם מטען רוחני גדול בכמות ובאיכות בכיסו.

מדווחים מהטעם

מה המצב? * הצנחנים יושבים בבוסטר ליד נפאח * בגבול עם סוריה * הם משמשים ככוח ראשוני לכל מה שקורה בגדר * לפני שבוע תקרית ירי * נחשוני אמנם היה אמור לתפוס את המחבל * אבל חוזל"ש בגלל שהמלוכלך היה חמוש * שויין * אחרי פורים הם מסיימים מסלול אי"ה * ועולים לקו במצפ"ש בחרמון * הכפירים כבר סיימו מסלול * במסע מקבר רחל לכותל * היה מרגש * אבל בלי משפחה וחברים * הם קיבלו את סיכת הגדוד ועלו לאימון חורף בקעות * אחרי רגילה מסנקת * מצפים להם חמישה שבועות שיכללו גם שטח, מנות קרב, אוהלים, שבוע נגמשי"ם, שבוע לוי"ז... ובסוף תרג"ז * אח"כ יעלו לרמאללה * התוחננים עדיין בצופים * ברוך ה' מחזיקים אותם קצר * אבל ביינשי"ם רגילים להיות הכי טובים! * מצפים לראותכם!!!

חדעוסי' מהכרם

המחזור הבא כבר מתחילים בחימום * הם כבר התחילו לשמוע שיעורים על הצבא מהמשגיח, מהרב רובינשטיין ומהרב שטרן * לרגל השנה ה-15 לפטירת מרן ראש הישיבה זצ"ל התקיים שיעור מפי מרן ראש הישיבה שליט"א וסדר ט"ו בשבט עם הרב קלמן בר בקריית שמואל שליח חיפה * ובקרוב * במוצ"ש פרשת משפטים יתקיים מלוה מלכה בירושלים * ובמוצ"ש תרומה בגבעת שמואל * ב-ז' אדר – עצרת הזיכרון השנתית בישיבה * זו הזמנה אישית – אם עוד לא קיבלתם בזואר... * שבת פרשת יתרו – שבת מתן התורה * גם לשבועי"ם רבים שפקדו את הישיבה בשבת גיבוש * ברוך ה', הם נראים רציניים * בנוסף לעלייה רוחנית והנאה * הם קיבלו גם את הדיסק החדש של שוואקי * מזל טוב * למשגיח להולדת הנכדה * לר' אלי קליין להולדת הנן * לרב שטרן ולר' אביחיל גרינוולד להולדת הנכדה/הבת * לר' גיא רויטמן להולדת התאומות * לר' נעם שמש להולדת הבן * מאורסים טריים * אלעד זנודה * אליהו בורטמאן * יונתן בגיזדה * חנן ינאי * ועוד מזל"ט אחד מיוחד לאחד מבוגרי הכרם * לגלעד שנורמכר לאירוסיו * מכירים צורבא מרבנן? * מכירים ספריית תירוש? * הרבה מניות יש לו שם * מזל טוב!!!